

**Załącznik do Stanowiska
Zarządu Województwa
Kujawsko – Pomorskiego
z dnia 3 listopada 2025 r.**

**DEPARTAMENT
INFRASTRUKTURY DROGOWEJ URZĘDU MARSZAŁKOWSKIEGO
WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO**

**KIERUNKOWE ZASADY PRZYGOTOWANIA
INWESTYCJI ZWIĄZANYCH Z INFRASTRUKTURĄ ROWEROWĄ
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM**

**„Rower jako symbol postępu ludzkości oraz rozwoju,
promuje tolerancję, wzajemne zrozumienie,
szacunek oraz włączenie społeczne i kulturę pokoju.
rower jest symbolem zrównoważonego transportu
i przekazuje pozytywne przesłanie wspierania
zrównoważonej konsumpcji oraz ma pozytywny
wpływ na klimat”.**

**Leszek Skibiński
Promotor mobilności rowerowej,
„Pomysłodawca światowego Dnia Roweru”**

TORUŃ SIERPIEŃ 2025 ROK

WSTĘP

„Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w Województwie Kujawsko – Pomorskim” określają ramy i zasady oraz sposoby prowadzenia w województwie kierunku budowy dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, celem stworzenia jednolitych, połączonych ze sobą tras rowerowych na okres finansowania 2021–2030, ze szczególnym uwzględnieniem programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027. Aktualizowany dokument, tj. „Plan Rozwoju Sieci Dróg Rowerowych w Województwie Kujawsko–Pomorskim” powstał w 2023 roku i został przyjęty Stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko–Pomorskiego z dnia 16 sierpnia 2023 roku, zmieniony Stanowiskiem Zarządu Województwa z dnia 24 marca 2025 roku. Wykonawcą aktualizacji jest Departament Infrastruktury Drogowej Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu. Po aktualizacji nowy dokument przyjmuje nazwę „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w Województwie Kujawsko-Pomorskim”. Na podstawie tego dokumentu realizowane będą kierunki dalszej rozbudowy infrastruktury rowerowej. Nowo powstały dokument zawiera rekomendacje dotyczące kryteriów wyboru projektów w przedmiotowym zakresie oraz będzie źródłem pewnej promocji dróg rowerowych w województwie kujawsko – pomorskim. Wspieranie i realizacja rozbudowy infrastruktury rowerowej w oparciu o kierunki i zasady określone w tym dokumencie będą realizowane w latach 2021–2030, z kontynuacją zadań rozpoczętych wcześniej, tj. w okresie obowiązywania perspektywy finansowej Unii Europejskiej 2021–2027 i odnosić się będą do wszystkich inwestycji wspieranych i realizowanych przez Samorząd Województwa, niezależnie od ich finansowania z Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza.

Przyjęty do realizacji dokument pn. „Kierunkowe Zasady Przygotowania Inwestycji Związanych z Infrastrukturą Rowerową na terenie Województwa Kujawsko - Pomorskiego” pozwoli na czytelne stosowanie zasad wyboru projektów do realizacji, pozwoli na kontynuowanie dążeń do osiągnięcia zamierzonego celu jakim ma być stworzenie spójnej sieci tras rowerowych o charakterze regionalnym, krajowym, czy też międzynarodowym budując oprócz krajowych tras rowerowych , trasy międzynarodowe EuroVelo 2 i 9 przebiegające przez nasze województwo. Realizacja wykonania spójnej sieci dróg rowerowych na terenie województwa Kujawsko–Pomorskiego przygotowuje nasz region na bardzo ważne wyzwania XXI wieku, jakimi są: rozwiązanie problemów komunikacyjnych na terenach zurbanizowanych, zapewnienia bezpieczeństwa tzw. „niechronionym uczestnikom ruchu drogowego”, zapewnienie bezpiecznego dojazdu „dom-praca, szkoła-dom na terenach podmiejskich, a także rozwoju turystyki z wykorzystaniem roweru i przedsiębiorczości z nią związanej oraz spowodowanie korzystnego wpływu na środowisko naturalne poprzez ograniczenie wydzielania szkodliwych dla środowiska substancji związanych ze spalaniem paliw przez pojazdy mechaniczne. Realizacja

zadań łączących się z rozbudową sieci dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, korzystnie wpłynie na wizerunek regionu i jakość życia jego mieszkańców.

Transport rowerowy z każdym upływającym rokiem zdobywa coraz większą popularność. Rower staje się nie tylko środkiem transportu dla osób dojeżdżających do pracy, czy pasjonatów wycieczek krajoznawczych, ale staje się pełnoprawnym, bezemisyjnym środkiem do przemieszczania się, odgrywającym kluczową rolę w realizacji celów zdrowotnych, klimatycznych oraz przyczynia się do zrównoważonego rozwoju miast.

Oprócz aspektów ekonomicznych, ekologicznych, zdrowotnych, czy też względów bezpieczeństwa tzw. „niechronionych uczestników ruchu drogowego” do korzystania z rowerów zmuszają nas zakorkowane ulice, trudności z parkowaniem, czy też coraz częściej stosowane strefy ograniczonego ruchu w centrach miast i z tych właśnie powodów niezbędna jest funkcjonalna sieć dróg dla rowerów.

W lutym 2023 roku Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie opracowania strategii Unii Europejskiej w zakresie transportu rowerowego. Dokument zobowiązuje Komisję Europejską do działań na rzecz podwojenia liczby kilometrów przejechanych rowerami w Europie do 2030 roku. To ważny bodziec dla rozwoju rynku rowerowego, który pozwala przekonywać rządy poszczególnych państw członkowskich do pomocy zarówno w obszarze produkcji rowerów, budowy infrastruktury dla rowerów, jak i popularyzacji jazdy na rowerze. Rezolucja Parlamentu Europejskiego w obszarze strategii Unii Europejskiej dotyczącej transportu stanowi kluczowy dokument kształtujący przyszłe priorytety polityczne, społeczne i decyzyjne. W ramach działań mających na celu rozwój ruchu rowerowego w dokumencie tym zostały wskazane propozycje dotyczące rozwoju infrastruktury i przemysłu rowerowego, a także perspektywy zwiększenia korzyści dla użytkowników rowerów, choćby te zdrowotne. Ponadto rok 2024 został ogłoszony „Europejskim Rokiem Roweru” co pozwoliło na szeroką promocję ruchu rowerowego, obudziło coraz większą potrzebę społeczną budowy infrastruktury drogowej dla rowerów.

Uwzględniając na coraz większą popularność transportu rowerowego i jego niewątpliwie korzyści ekonomiczne i społeczne, także Samorząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego podjął i kontynuuje działania stwarzające możliwość korzystania z tego środka lokomocji. Początkiem koncepcji budowy na szerszą skalę infrastruktury dla rowerzystów było stworzenie w 2023 roku „Planu Rozwoju Sieci Dróg Rowerowych w Województwie Kujawsko – Pomorskim”, który został przyjęty Stanowiskiem Zarządu Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 16 sierpnia 2023 roku oraz zmieniony Stanowiskiem Zarządu Województwa z dnia 24 marca 2025 roku. W chwili obecnej dokument ten jest aktualizowany i nadano mu nową nazwę, tj. „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w Województwie Kujawsko-Pomorskim”. Biorąc pod uwagę potrzeby społeczne, a także stan zaawansowania budowy dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w poszczególnych rejonach województwa, głównymi założeniami zaktualizowanego dokumentu jest wskazanie kierunków dalszego rozwoju infrastruktury rowerowej,

choćby połączenia drogami rowerowymi głównych ośrodków miejskich województwa, tj. Bydgoszczy, Torunia, Grudziądz, Włocławka, Inowrocławia, a także wszystkich, najbardziej atrakcyjnych turystycznie miejscowości z miastami prezydenckimi, a także miejscowościami, gdzie znajdują się siedziby urzędów gmin, miast i powiatów. W podejmowanych działaniach bardzo ważnym aspektem jest identyfikowanie na drogach wojewódzkich miejsc niebezpiecznych dla „niechronionych uczestników ruchu drogowego”, tzn. rowerzystów i pieszych. Jedną z kluczowych, kierunkowych zasad przy planowaniu dróg dla rowerowych i dróg dla pieszych i rowerów powinno być zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym tej grupie jego uczestników. „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w województwie kujawsko – pomorskim” mają wyznaczać obszary realizacji inwestycji w infrastrukturze przeznaczanej dla rowerów i powodować sukcesywne powstawanie spójnej sieci dróg dla rowerów.

Infrastrukturę rowerową oraz zalety mobilności rowerowej należy promować w województwie, wykorzystując do tego celu środki masowego przekazu oraz cyklicznie organizowane, rodzinne rajdy rowerowe pod patronatem Marszałka Województwa Kujawsko – Pomorskiego, w ramach kontynuacji akcji „Kujawsko– Pomorskie na rowery”. Dobrym elementem promocji dróg rowerowych jest i dalej powinna być współpraca Samorządu Województwa z Kujawsko–Pomorską z Polską Organizacją Turystyczną.

Wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej jest również jednym z priorytetów programu Regionalnego pn. Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027, którego celem finalnym jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego oraz społecznego regionu, sprzyjanie zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa, ukierunkowanemu na wysoką jakość życia oraz bezpieczeństwo jego mieszkańców.

Celem podjętych przez Samorząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego działań jest stworzenie spójnej i optymalnej co do wymagań technicznych i wymagań osób korzystających z tej infrastruktury - sieci dróg dla rowerów. Wymaga to jednak zaplanowania długoterminowych, skoordynowanych działań i współpracy samorządów wszystkich szczebli oraz władz centralnych państwa. Budowę dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów zgodnie z ich przebiegiem w wyznaczonych przez województwo korytarzach dla infrastruktury rowerowej rekomenduje się od samego początku powstania tego dokumentu, samorządom lokalnym województwa, władzom centralnym, a także organizacjom społecznym i publicznym (np. stowarzyszenia – działające na rzecz mobilności rowerowej i turystyki), realizującym na ich zlecenie działania zmierzające do rozwoju i promocji komunikacji rowerowej. Działania inwestycyjne oraz promocyjne w dziedzinie mobilności rowerowej w połączeniu z wykorzystaniem komunikacji autobusowej, tramwajowej oraz kolejowej pozwolą w przyszłości na ograniczenie ruchu samochodowego, a tym samym ograniczenie emisji dwutlenku węgla oraz innych szkodliwych substancji przedostających się do powietrza, co będzie miało korzystny wpływ na środowisko

naturalne. Dlatego działania związane z rozwojem sieci dróg dla rowerów mają swoje odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych naszego województwa , tj.:

1. Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego 2021- 2027 Strategia Przyspieszenia 2030+
2. Regionalny Plan Transportowy Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027 (RPT).
3. Programy regionalne na rzecz ochrony środowiska naturalnego.
  - Program ochrony środowiska pod hasłem dla województwa kujawsko - pomorskiego uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko - Pomorskiego Uchwałą nr III/72/24 z dnia 17 czerwca 2024 rok wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do wyżej wymienionych dokumentów szczegółowsze odniesienie znajdzie się w dalszej części opracowania.

Niniejszy dokument będzie stanowił zasady wsparcia rozwoju sieci dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów na terenie województwa, mające na celu realizację jego interesów rozwojowych poprzez stworzenie warunków do efektywnego i bezpiecznego transportu rowerowego. Niniejsze opracowanie oparte jest na podstawie przyjętego przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego w dniu 7 czerwca 2023 roku „Raportu z realizacji działań w zakresie rozwoju sieci dróg rowerowych w województwie kujawsko – pomorskim” w ramach realizowanego projektu, pn. „Projekt na rzecz integracji i współpracy wszystkich interesariuszy zainteresowanych rozwojem sieci dróg rowerowych na terenie województwa”.

Dokument, pn. „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w Województwie Kujawsko – Pomorskim” z uwagi na wpisanie w jego treść rekomendacji w zakresie kryteriów oceny projektów z zakresu infrastruktury rowerowej ma być wsparciem dla przyszłych działań związanych z budową i rozbudową dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w województwie.

OBECNA INFRASTRUKTURA ROWEROWA

(Stan faktyczny na dzień 31 grudnia 2024 roku)

Według oficjalnych danych GUS³ do 31 grudnia 2023 roku w województwie Kujawsko–Pomorskim wybudowane było 1623,3 km dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów wspólnie przez wszystkich zarządców dróg, tj. Główną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (przy drogach krajowych), Samorząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego (przy drogach wojewódzkich, Samorząd Powiatowy (przy drogach powiatowych), Samorząd Gminny (przy drogach gminnych). Mimo braku publikacji ze strony GUS danych za 2024 roku zebrane dane od wszystkich Zarządców dróg pokazują, że na dzień 31 grudnia 2024 roku ilość wybudowanych dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów to 1803,9 km, czyli w ciągu 2024 roku przybyło ich 216,8 km.

Tabela nr 1. Drogi dla rowerów i drogi dla pieszych i rowerów wybudowane do 31 grudnia 2024 r. (W tabeli ujęto Zarządców wszystkich kategorii dróg). Dane przedstawione na podstawie opublikowanych danych GUS¹ na lata 2013-2023 oraz na podstawie danych zebranych za 2024 rok* od zarządców wszystkich kategorii dróg z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Drogi rowerowe wybudowane w województwie Kujawsko – Pomorskim w latach 2013 2024

KM/ROK	Stan na 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ogółem województwo	629,9	768,4	934,4	965,8	1005,5	1094,7	1173,6	1275,4	1438,6	1548,3	1697,1	1807,5
Pod zarządem Marszałka Województwa	92,9	93,4	97,1	97,1	118,5	108,6	129,6	133,9	147,5	171,6	237,8	256,5
Pod zarządem Starosty Powiatu	138,9	159,4	218,3	220,3	231,8	254,8	293,6	319,9	373,7	406,6	434,1	470,0
Pod zarządem Wójta, Burmistrza, Prezydenta	372,0	488,3	588,9	615,7	616,0	688,7	700,7	765,1	860,7	897,0	951,4	1000,5
Pod zarządem GDDKiA	26,1	27,3	30,1	32,7	38,2	42,6	49,7	56,5	56,7	73,1	73,8	80,5

Patrząc przekrojowo na okres od roku 2013 do 31 grudnia 2024 roku należy stwierdzić systematyczny wzrost kilometrażu wybudowanych dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów przez samorządy terytorialne wszystkich szczebli oraz Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), którą także ujęto w systemie rozbudowy infrastruktury rowerowej na terenie województwa kujawsko–pomorskiego, by mieć pełen obraz sytuacyjny.

Tabela nr 2. Informacja o stanie rozwoju infrastruktury rowerowej w Województwie Kujawsko–Pomorskiego na tle pozostałych województw pod kątem rozwoju infrastruktury rowerowej (GUS¹-stan na dzień 31 grudnia 2023 roku)bez danych z GDDKiA. W tabeli uwzględniono dodatkowo takie dane statystyczne jak : gęstość sieci dróg dla rowerów na 10 tys. Km², Gęstość sieci dróg dla rowerów na 10 tys. Km², ilość kilometrów dróg dla rowerów na 10 tys. ludności.

Województwo	Ogółem dróg rowerowych [w km]	Pod Zarządem Województwa [w km]	Pod Zarządem Powiatów [w km]	Pod Zarządem Gmin [w km]	Drogi rowerowe [w km] na 10 tys. mieszkańców	Drogi rowerowe [w km] na 100 km ²
Kujawsko - Pomorskie	1623,3	237,8	434,1	951,4	8,13	9,03
Dolnośląskie	1310,2	106,7	165,1	1038,4	4,55	6,57
Lubelskie	1229,0	251,2	327,2	650,6	6,11	4,89
Lubuskie	870,2	115,2	212,6	542,4	8,92	6,22
Łódzkie	1188,0	172,9	258,9	756,9	5,03	6,52
Małopolskie	1231,2	289,9	87,4	853,9	3,59	8,11
Mazowieckie	3021,2	271,5	778,2	1971,5	5,48	8,50
Opolskie	669,0	147,5	143,1	378,6	7,14	7,11
Podkarpackie	808,6	118,4	188,0	502,2	3,90	4,53
Podlaskie	882,1	258,9	156,3	466,9	7,75	4,37
Pomorskie	1756,7	204,6	247,1	1305,0	7,44	8,99
Śląskie	1479,4	155,7	152,1	1171,6	3,42	11,99
Świętokrzyskie	502,8	194,8	78,8	229,2	4,30	4,29
Warmińsko - Mazurskie	882,6	194,0	174,4	514,2	6,50	3,65
Wielkopolskie	2817,8	288,9	892,9	1636,2	8,08	9,45
Zachodnio - Pomorskie	1305,2	183,2	178,5	943,5	8,0	5,70

STAN BEZPIECZEŃSTWA „NIECHRONIONYCH UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO” NA DROGACH WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO - POMORSKIEGO.

W roku 2024 w Polsce doszło do wzrostu liczby wypadków drogowych z udziałem rowerzystów, wg danych Komendy Głównej Policji³ w wypadkach tych zginęło 168 osób, a 3450 zostało rannych. Porównując z rokiem 2023, liczba wypadków wzrosła o 184 zdarzenia drogowe. Głównymi przyczynami wypadków z udziałem rowerzystów były:

- nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu,
- niedostosowanie prędkości jazdy do warunków panujących na drodze,
- nieprawidłowy manewr skrętu.

¹ Dane dla jednostki terytorialnej oraz dane z zarządców dróg, tj. województwa, powiatów i gmin

Za bardzo istotne należy uznać, że wypadki z udziałem rowerzystów stanowią dużą część ogólnego wzrostu wypadków drogowych. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w kontekście zdarzeń z rowerzystami jest złożonym zagadnieniem i zależy od wielu czynników. Rowerzyści jako pełnoprawni uczestnicy ruchu drogowego, podlegają tym samym przepisom, co inni kierujący pojazdami, uczestniczący w ruchu drogowym, ale ich specyfika jako niechronionych uczestników ruchu drogowego stawia ich w grupie podwyższonego ryzyka. Zdarzenia z udziałem rowerzystów skutkują poważniejszymi skutkami związanymi z obrażeniami ciała, a ich przyczyny są bardzo różnorodne, od nie przestrzegania przez rowerzystów i innych uczestników ruchu drogowego przepisów, poprzez błędy w organizacji ruchu, na nieodpowiedniej infrastrukturze kończąc. Rowerzyści powinni znać i stosować się do przepisów ruchu drogowego, w tym zasady włączania się do ruchu, ustąpienia pierwszeństwa i innych. Organy zarządzające ruchem na drogach oraz ustawowi właściciele dróg poprzez rozbudowę infrastruktury rowerowej z wprowadzoną prawidłową organizacją ruchu powinni dążyć do zapewnienia bezpieczeństwa, tzw. „niechronionym uczestnikom ruchu drogowego”. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym dla tej grupy uczestników ruchu drogowego powinno być nadrzędnym celem przy rozbudowie infrastruktury rowerowej².

---

² Dane Komendy Głównej Policji o wypadkach w ruchu drogowym za 2024 rok

MIEJSCA ATRAKCYJNIE TURYSTYCZNE W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO – POMORSKIM

Województwo Kujawsko – Pomorskie oferuje bardzo wiele miejsc i atrakcji turystycznych. Do najpopularniejszych należą m.in.:

a) Miasta i miejscowości ich atrakcje i zabytki:

- Toruń : Stare Miasto (wpisane na Listę Światowego dziedzictwa UNESCO), Krzywa Wieża, Dom Kopernika, Ratusz Staromiejski, Muzeum Piernika, Planetarium i wiele innych,
- Bydgoszcz : Stare Miasto, Spichrze nad Brdą, Katedra, Wyspa Młyńska, Explozeum, Filharmonia Pomorska,
- Inowrocław : Kompleks Uzdrawiskowy z Tężniami, Zabytkowe Kościoły,
- Włocławek : Zalew Wiślany, Elektrownia Wodna, Zabytkowe Browary,
- Grudziądz : Spichrze, Zamek Krzyżacki,
- Ciechocinek : Tężnie, Park Zdrojowy, Pijalnia Wód, Grzybek,
- Kruszwica : Mysia Wieża, Kolegiata, Jezioro Gopło,
- Chełmno : Stare Miasto, Mury obronne, Kościoły,
- Golub – Dobrzyń : Zamek, Rynek,
- Świecie : Zamek, Rynek,
- Biskupin : Osada Kultury Łużyckiej,
- Wenecja : Muzeum kolei wąskotorowej,

Na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego znajduje się 5 Miast Prezydenckich, z czego Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Grudziądz to miasta na prawach powiatów ziemskich. Bydgoszcz miasto wojewódzkie, z siedzibą Wojewody Toruń z siedzibą Marszałka, Zarządu i Sejmiku Województwa. Pozostałe miasta to siedziby władz powiatowych, gminnych oraz wielu miejsc cennych pod kątem kulturowym, zabytkowym, krajobrazowym oraz wypoczynkowym z uwagi na położenie w obrębie lasów i jezior. W związku z powyższym kolejnym z kierunków rozwoju sieci dróg rowerowych w regionie jest powiązanie drogami dla rowerów tych właśnie miejscowości i ich rejonów, by zapewnić dostęp rowerzystom do swobodnego ruchu związanego z życiem codziennym, ale także tym, którzy będą poruszać się nimi w celach rekreacyjno-turystycznych.

b) Na opracowanej mapie (załącznik nr2 powyższego dokumentu) umieszczono, także oznaczenia terenów zajętych przez Parki Krajobrazowe oraz, tzw. Otuliny Parków Krajobrazowych:

- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Wdecki Park Krajobrazowy,
- Gostynińsko – Włocławski Park Krajobrazowy,
- Nadgoplański Park Krajobrazowy,

- Tucholski Park Krajobrazowy,
- Nadwiślański Park Krajobrazowy,
- Krajeński Park Krajobrazowy,
- Chełmiński Park Krajobrazowy,
- Górzeńsko – Lidzbarski Park Krajobrazowy.

Tereny Parków krajobrazowych odgrywają szczególną rolę w ochronie środowiska naturalnego, a także stanowią bardzo ważne miejsca w regionie pod względem turystycznym i wychowawczym, szczególnie dla młodych pokoleń. Parki Krajobrazowe tworzą naturalne siedliska roślin i zwierząt o dużej różnorodności z uwagi na ich położenie w różnych częściach województwa. Trasy dojazdowe do parków krajobrazowych jako atrakcji turystycznych są kolejnym podłożem do rozwoju infrastruktury rowerowej, tym bardziej, że w ich rejonach znajdują się także ośrodki wypoczynkowe oraz miejsca z usytuowanymi zabytkami i miejscami o znaczeniu kulturowym.

REJONY WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO Z OGRANICZONYM ZAKRESEM LUB BEZ DOSTĘPU DO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Rozkład wybudowanych dróg dla rowerów przez zarządców dróg na terenie województwa kujawsko – pomorskiego.

Tabela nr 4 - Ogólna długość dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w poszczególnych Powiatach i Gminach Województwa Kujawsko – Pomorskiego, biorąc pod uwagę infrastrukturę rowerową wybudowaną przez wszystkich zarządców dróg. (Dane G Stan na 31 grudnia 2023 roku)³.

L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km	L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km
1.	Aleksandrów Kujawski		52,4	83.		Szubin	5,6
2.		Miasto Aleksandrów Kujawski	3,9	84.	Radziejów		23,9
3.		Gmina Aleksandrów Kujawski	11,8	85.		Gmina Radziejów	6,6
4.		Ciechocinek	3,2	86.		Miasto Radziejów	0,8
5.		Nieszawa	4,8	87.		Dobre	13,4
6.		Koneck	4,7	88.		Topólka	2,3

³ Dane dla jednostki terytorialnej oraz dane z zarządców dróg

L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km	L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km
7.		Raciążek	5,6	89.		Piotrków Kujawski	0,8
8.		Waganiec	16,5	90.		Bytoń	0,0
9.		Zakrzewo	1,9	91.		Osięciny	0,0
10.		Bądkowo	0,0	92.	Rypin		20,8
11.	Brodnica		33,8	93.		Miasto Rypin	4,8
12.		Miasto Brodnica	9,8	94.		Gmina Rypin	4,7
13.		Gmina Brodnica	5,4	95.		Skrwilno	7,7
14.		Bobrowo	1,4	96.		Wąpielsk	2,7
15.		Bartniczka	3,8	97.		Brzuze	1,4
16.		Jabłonowo Pomorskie	1,9	98.		Rogowo	0,5
17.		Osiek	3,4	99.	Sępólno Krajeńskie		32,0
18.		Świedziebnia	0,1	100.		Sępólno Krajeńskie	17,9
19.		Zbiczno	8,0	101.		Kamień Krajeński	2,0
20.		Górzno	0,0	102.		Więcbork	11,7
21.		Brzozie	0,0	103.		Sośno	0,4
22.	Bydgoski		210,4	104.	Świecie		93,8
23.		Białe Błota	21,3	105.		Świecie	50,2
24.		Dąbrowa Chełmińska	31,0	106.		Nowe	5,7
25.		Dobrcz	25,8	107.		Osie	22,2
26.		Koronowo	32,4	108.		Dragacz	1,6
27.		Nowa Wieś Wielka	5,8	109.		Jeżewo	4,8
28.		Osielsko	44,2	110.		Wartubie	2,1
29.		Siczenko	25,4	111.		Świekatowo	3,6
30.		Solec Kujawski	24,5	112.		Pruszcz	3,6
31.	Chełmno		71,3	113.		Drzycim	0,0
32.		Miasto Chełmno	14,6	114.		Bukowiec	0,0
33.		Gmina Chełmno	6,5	115.		Lniano	0,0
34.		Kijewo Królewskie	13,4	116.	Toruń		188,6
35.		Lisewo	12,8	117.		Gmina Chełmża	40,1
36.		Stolno	10,7	118.		Łubianka	53,0
37.		Unisław	13,3	119.		Zławieś Wielka	1,5
38.		Papowo Biskupie	0,0	120.		Miasto Chełmża	5,0
39.	Golub Dobrzyń		44,0	121.		Lubicz	22,6
40.		Miasto Golub - Dobrzyń	3,1	122.		Czernikowo	7,5
41.		Gmina Golub - Dobrzyń	20,8	123.		Łysomice	38,7
42.		Ciechocin	5,1	124.		Obrowo	9,7
43.		Kowalewo Pomorskie	14,9	125.		Wielka Nieszawka	10,5
44.		Radomin	0,1	126.	Tuchola		54,4
45.		Zbójno	0,0	127.		Tuchola	19,0

L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km	L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych w km
46.	Grudziądz		43,6	128.		Kęsowo	9,0
47.		Gmina Grudziądz	25,9	129.		Śliwice	7,5
48.		Gruża	4,7	130.		Lubiewo	7,9
49.		Łasin	5,5	131.		Cekcyn	8,7
50.		Radzyń	7,5	132.		Gostycyn	2,3
51.		Rogóźno	0,0	133.	Wąbrzeźno		52,3
52.		Świecie n/Osą	0,0	134.		Wąbrzeźno	19,5
53.	Inowrocław		84,9	135.		Ryńsk	14,4
54.		Miasto Inowrocław	36,9	136.		Płużnica	10,1
55.		Gniewkowo	22,1	137.		Dębowa Łąka	8,4
56.		Gmina Inowrocław	2,3	138.		Książki	0,0
57.		Janikowo	4,8	139.	Włocławek		88,1
58.		Kruszwica	10,2	140.		Gmina Włocławek	17,5
59.		Pakość	7,1	141.		Gmina Kowal	6,9
60.		Złotniki Kujawskie	1,5	142.		Miasto Kowal	1,0
61.		Dąbrowa Biskupia	0,0	143.		Brześć Kujawski	24,1
62.		Rojewo	0,0	144.		Chocień	5,7
63.	Lipno		12,8	145.		Baruchowo	1,5
64.		Miasto Lipno	5,6	146.		Boniewo	1,4
65.		Gmina Lipno	0,5	147.		Lubraniec	19,3
66.		Chrostkowo	0,4	148.		Lubień Kujawski	2,4
67.		Tłuchowo	6,3	149.		Chodecz	0,9
68.		Bobrowniki	0,0	150.		Fabianki	3,2
69.		Dobrzyń n/Wisłą	0,0	151.		Izbica Kujawska	1,4
70.		Kikół	0,0	152.		Lubanie	2,8
71.		Wielgie	0,0	153.	Żnin		31,4
72.		Skępe	0,0	154.		Żnin	24,6
73.	Mogilno		13,7	155.		Barcin	3,0
74.		Mogilno	13,7	156.		Janowiec Wielkopolski	2,4
75.		Dąbrowa	0,0	157.		Rogowo	1,4
76.		Jeżewo	0,0	158.		Gąsawa	0,0
77.		Strzelno	0,0	159.		Łabiszyn	0,0
78.	Nakło n/N.		50,0	160.	Powiat Miasto Bydgoszcz	Miasto Prezydenckie	137,5
79.		Nakło n/Notecią	25,0	161.	Powiat Miasto Toruń	Miasto Prezydenckie	147,0
80.		Kcynia	6,6	162.	Powiat Miasto Włocławek	Miasto Prezydenckie	71,0
81.		Mrocza	10,0	163.	Powiat Miasto Grudziądz	Miasto Prezydenckie	65,6
82.		Sadki	2,8				

RAZEM

1623 km

Tabela nr 5 - Ogólna długość dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w poszczególnych Powiatach i Gminach Województwa Kujawsko – Pomorskiego, biorąc pod uwagę infrastrukturę rowerową wybudowaną przy drogach wojewódzkich. (Dane GUS⁴ Stan na 31 grudnia 2023 roku)⁴.

L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych [w km]	L.p.	Powiat	Gminy wchodzące w skład powiatu	Długość wybudowanych dróg rowerowych [w km]
1.	Brodnica		2,0	35.	Sępólno Krajeńskie		1,0
2.		Brodnica	0,1	36.		Sępólno Krajeńskie	0,5
3.		Jabłonowo Pomorskie	1,9	37.		Więcbork	0,5
4.	Bydgoski		10,0	38.	Świecie		6,0
5.		Białe Błota	3,3	39.		Świecie	6,0
6.		Koronowo	2,3	40.	Toruń		64,8
7.		Solec Kujawski	4,4	41.		Chełmża	19,7
8.	Chełmno		23,7	42.		Lubicz	14,6
9.		Kijewo Królewskie	0,8	43.		Łubianka	9,0
10.		Lisewo	12,8	44.		Łysomice	6,9
11.		Stolno	6,5	45.		Obrowo	7,8
12.		Unisław	1,9	46.		Wielka Nieszawka	6,8
13.	Golub Dobrzyń		21,2	47.	Tuchola		19,1
14.		Golub Dobrzyń	7,8	48.		Cekcyn	4,3
15.		Kowalewo Pomorskie	13,4	49.		Gostycyn	0,7
16.	Grudziądz		7,9	50.		Lubiewo	5,0
17.		Gruta	4,7	51.		Tuchola	9,1
18.		Grudziądz	0,2	52.	Wąbrzeźno		22,7
19.		Radzyń Chełmiński	3,0	53.		Wąbrzeźno	0,8
20.	Inowrocław		4,1	54.		Dębowa Łąka	3,7
21.		Inowrocław	0,6	55.		Płużnica	10,1
22.		Gniewkowo	1,6	56.		Ryńsk	8,1
23.		Pakość	1,9	57.	Włocławek		21,7
24.	Lipno		10,4	58.		Miasto Kowal	1,0
25.		Lipno	5,6	59.		Brześć Kujawski	3,8
26.		Tłuchowo	4,8	60.		Chodecz	0,9
27.	Nakło n/N		7,0	61.		Gmina Kowal	5,7
28.		Mrocza	4,2	62.		Włocławek	10,3
29.		Nakło n/N	1,1	63.	Żnin		15,4
30.		Szubin	1,7	64.		Żnin	12,6
31.	Radziejów		0,3	65.		Barcin	2,0
32.		Radziejów	0,3	66.		Janowiec Wielkopolski	0,8
33.	Rypin		0,5	67.	Aleksandrów Kujawski		5,68

⁴ Dane dla jednostki terytorialnej oraz dane z zarządców dróg

34.		Rypin	0,5			Związek Gmin Ziemi Kujawskiej	5,68

RAZEM

1623 km

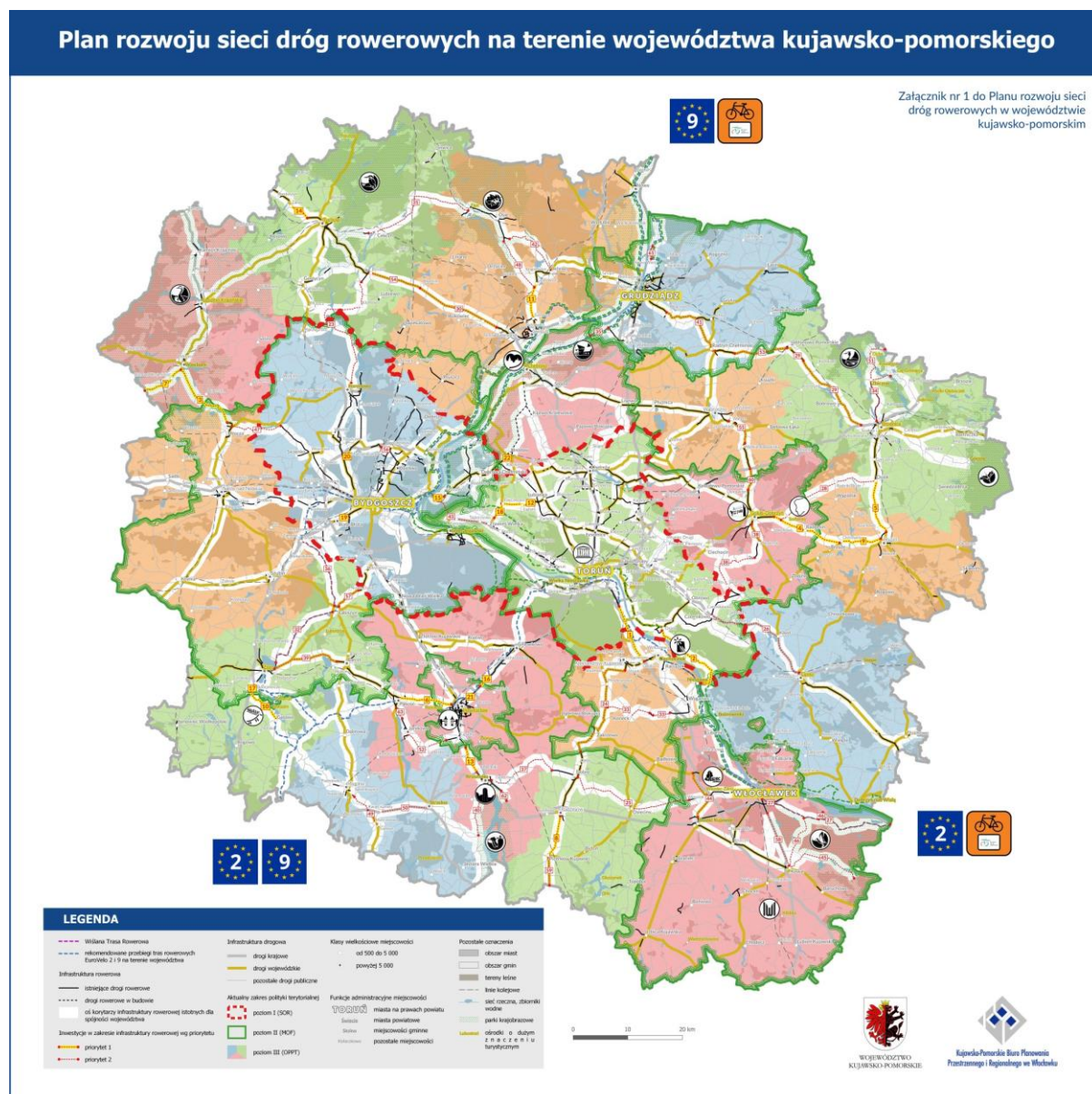
Dane zawarte w powyższej tabeli pod kątem wybudowanych dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów przez Zarządców na wszystkich kategoriach dróg przebiegających przez teren województwa kujawsko – pomorskiego przedstawiają faktyczny stan w rozwoju infrastruktury rowerowej na terenie naszego regionu. O ile sumarycznie 1623 km wybudowanych dróg dla rowerów stanowi pozytywny wynik, to samo ich przyporządkowanie do powiatów, gmin to po analizie długości odcinków dróg dla rowerów przebiegających przez te tereny należy uznać, że są one rozproszone, z reguły nie tworzą praktycznie żadnych ciągów rowerowych i nie spełniają stawianych im wymagań co do zapewnienia bezpieczeństwa rowerzystom, nie tworzą również ciągów komunikujących określonych w korytarzach dla dróg rowerowych i dróg dla pieszych i rowerów, a odleglejsze punkty docelowe w terenie nie mają połączenia z aglomeracjami. Obecny stan infrastruktury rowerowej, nie służy szeroko rozumianej turystyce i rekreacji. W związku z tym nasuwają się samoczynnie kierunki działań zmierzających do poprawy tej sytuacji poprzez logiczne podejście do przygotowania projektów nowych inwestycji rowerowych, by tworzyć spójne ciągi komunikacyjne, poprzez łączenie z sobą już istniejących odcinków dróg dla rowerów, a także planować nowe drogi rowerowe w tych rejonach województwa kujawsko–pomorskiego, gdzie dostęp do nich jest ograniczony lub nie ma w ogóle do nich dostępu.

JEDNOSTKI WSPÓŁPRACUJĄCE PRZY OPRACOWANIU KIERUNKÓW DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ROZBUDOWIE INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ NA TERENIE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

W porozumieniu pomiędzy Departamentem Infrastruktury Drogowej, Departamentem Sportu i Turystyki, Departamentem Zarządzania Funduszami Europejskimi dla Kujaw i Pomorza, Departamentem Planowania, Rozwoju i Współpracy Regionalnej oraz Kujawsko-Pomorskiego Biura Planowania Przestrzennego i Regionalnego O/ w Toruniu przygotowano dokument „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w Województwie Kujawsko – Pomorskim”, który jest aktualizacją wcześniej obowiązującego dokumentu pn. „Plan Rozwoju sieci dróg rowerowych w województwie kujawsko – pomorskim” oraz mapę korytarzy sieci dróg dla rowerów na terenie województwa, która przedstawia koncepcję rozwoju dróg dla rowerów w naszym regionie. Na sporządzonej mapie zaznaczono drogi rowerowe/drogi

pieszo – rowerowe już wybudowane (stan faktyczny na dzień 31 grudnia 2024 roku). Po stworzeniu pierwotnej koncepcji korytarzy sieci dróg dla rowerów odbyły się spotkania z samorządami lokalnymi, na których przedstawiono proponowany układ przebiegu korytarzy, zbierano uwagi oraz wnioski, które podlegały weryfikacji. Wnioski, które były zasadne znalazły swoje odzwierciedlenie w układzie korytarzy rowerowych. Samorządy lokalne zostały także poinformowane o zasadach współpracy Samorządu Województwa z Samorządami Lokalnymi przy praktycznej realizacji budowy infrastruktury rowerowej. W tym celu w Departamencie Infrastruktury Drogowej Urzędu Marszałkowskiego, Województwa Kujawsko - Pomorskiego w Toruniu zostały podjęte działania zmierzające do wypracowania dokumentu pod nazwą „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową”. Finansowanie zadań w polityce terytorialnej pozwala zaangażować gminy i powiaty, dla których bezpieczeństwo na drogach, spójność turystyczna całego województwa, ochrona środowiska poprzez rozwój transportu niskoemisyjnego, czy też bezemisyjnego oraz ogólnie mówiąc dbałość o zdrowe zasady życia mieszkańców powinno być bardzo ważnym elementem ich działalności w sferach publicznych własnych społeczności. Powinny uaktywniać się samorządy, które już wcześniej rozpoczęły budowę infrastruktury rowerowej, w perspektywach finansowania 2007 – 2013, 2014 – 2020, a gminy, które są tzw. „białymi plamami w infrastrukturze rowerowej” poprzez akcję informacyjną i aktywizacyjną powinny być przekonywane do rozpoczęcia inwestycji w drogi rowerowe na swoich terenach. W procesie przygotowywania założeń do perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021–2027 zbierano informacje od samorządów, dokonywano objazdów dróg wojewódzkich, analizując stan bezpieczeństwa na drogach, obciążenia ich ruchem tzw. „niechronionych uczestników ruchu drogowego”, dostęp do miejsc atrakcyjnych turystycznie i kulturowo (szczególną rolę odgrywał w tej dziedzinie Departament Sportu i Turystyki UM) oraz identyfikowano nieczynne linie kolejowe, tzw. wąskotorówki. Efektem tych działań w ramach tworzenia koncepcji rozwoju dróg dla rowerów na terenie naszego województwa było stworzenie w 2023 roku pierwotnej wersji „korytarzy – sieci dróg rowerowych” odzwierciedlonej graficznie na mapie drogowej województwa kujawsko–pomorskiego. (**Załącznik nr 1** do „Kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową na terenie województwa Kujawsko–Pomorskiego).

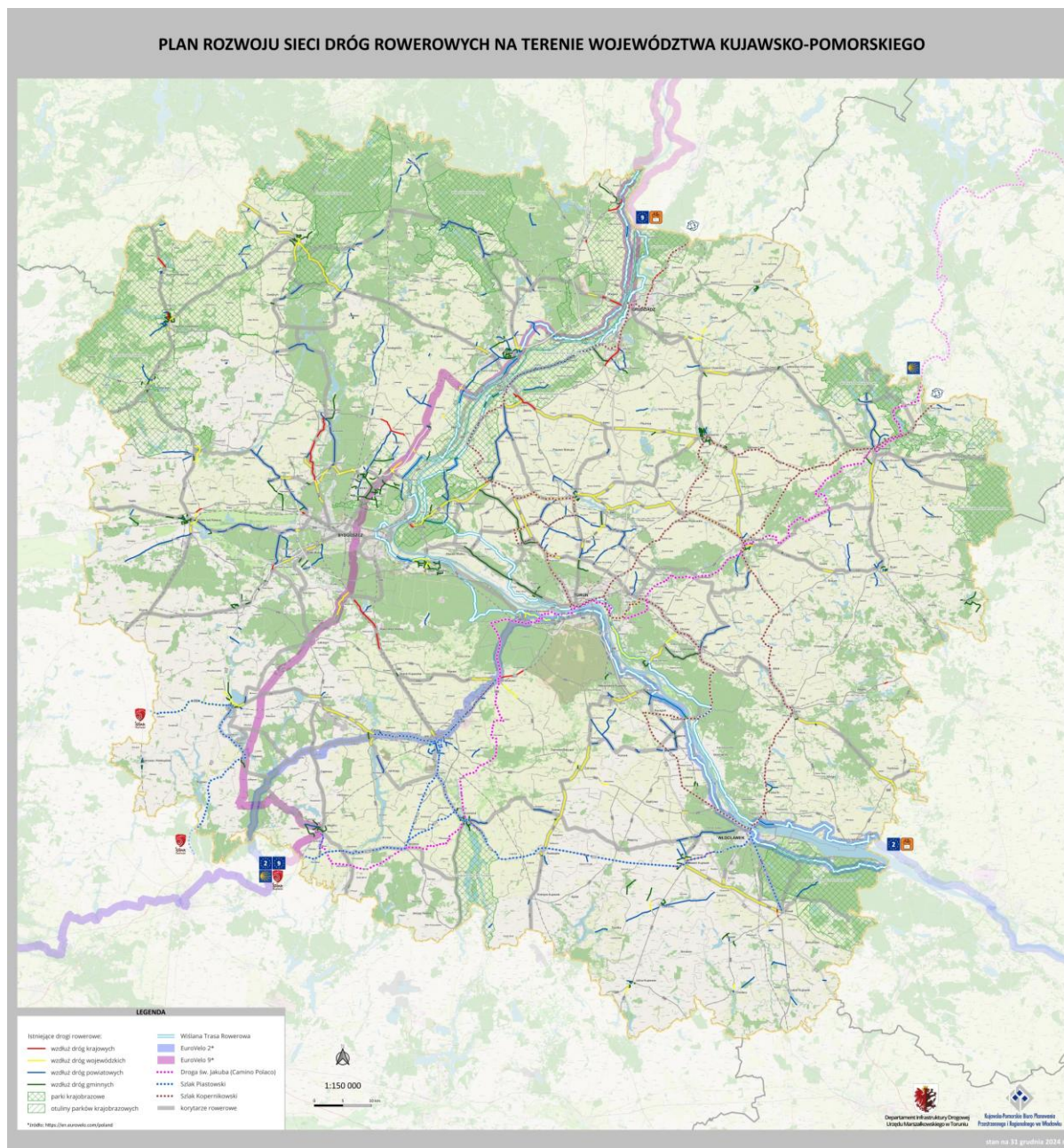
Mapa nr 1 - „Korytarze - Kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową na terenie województwa Kujawsko – Pomorskiego”. Mapa – stan aktualny na dzień 16 sierpnia 2023 rok (Mapa stanowi załącznik nr 1)

W chwili obecnej tj. w 2025 roku przygotowano aktualizację w/w mapy „korytarzy – rozwoju sieci dróg dla rowerów na terenie województwa kujawsko – pomorskiego” wraz z wyrysowanymi, już powstałymi drogami rowerowymi przy wszystkich kategoriach dróg publicznych przebiegających przez teren województwa. Aktualna mapa stanowi **załącznik nr 2** – Mapa z planem rozwoju dróg dla rowerów w wraz z wyrysowanymi już wybudowanymi drogami rowerowymi. (stan faktyczny na dzień 31 grudnia 2024 roku)

Mapa nr 2 – „Kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową na terenie województwa kujawsko – pomorskiego” – Mapa stan aktualny na dzień 31.12.2024 roku (Mapa stanowi załącznik nr 2).

Na tej aktualnej mapie umieszczono graficzny obraz korytarzy dróg dla rowerów do – „Kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego” zgodnie z aktualnym stanem. Umieszczono, na mapie także oznaczenia dla krajowych i międzynarodowych szlaków rowerowych przebiegających przez teren województwa Kujawsko – Pomorskiego, tj.:

- Europejskie trasy rowerowe „EuroVelo nr 2 i 9”,
- Wiślana Trasa Rowerowa,
- Szlak „Kopernikowski”,
- Szlak „Św. Jakuba – Camino Polaco”,
- Szlak „Piastowski”

Ponadto mapa przedstawia warstwy graficzne z naniesionymi już wybudowanymi odcinkami dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów na wszystkich kategoriach dróg znajdujących się na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Z wstępnej analizy pogładowej warstw mapy z już powstałymi odcinkami infrastruktury rowerowej rodzą się kolejne z kierunków dla dalszej budowy dróg dla rowerów, czyli :

- dążyć do łączenia się ze sobą już powstałych dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, tak by powstawała w efekcie końcowym sieć dróg dla rowerów,
- dążyć do budowy tras rowerowych o znaczeniu wojewódzkim oraz wpisujących się w system tras krajowych i międzynarodowych.

Na podstawie przeprowadzonych czynności rozpoznawczych co do już wybudowanych dróg rowerowych i wewnętrznych analiz oraz wniosków o rozszerzenie sieci korytarzy dla infrastruktury rowerowej, które w większości pokrywały się z pierwotnymi założeniami przyjętymi w 2023 roku co do wyznaczenia korytarzy dla sieci dróg dla rowerów podtrzymano dotychczasowy ich układ graficzny (**Załącznik nr 3**). Wykaz dróg dla rowerów zidentyfikowanych przez Zarząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego do wykonania w pierwszej kolejności przedstawia (**Załącznik nr 4**), w załączniku tym pokazano przebieg dróg dla rowerów, które w przypadku ich realizacji będą wspierane jako inwestycje zidentyfikowane przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

DROGI ROWEROWE I ODNIESIENIE SIĘ DO NICH W KLUCZOWYCH DOKUMENTACH WOJEWÓDZTWA

1. Drogi rowerowe w programie regionalnym Europejskie Fundusze dla Kujaw i Pomorza 2021–2027.

7 grudnia 2022 roku Komisja Europejska przyjęła ostateczną wersję programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027. Głównym celem programu jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie potencjału gospodarczego i społecznego regionu, sprzyjanie zintegrowanemu, zrównoważonemu i inteligentnemu rozwojowi województwa, ukierunkowanego na wysoką jakość życia i bezpieczeństwo jego mieszkańców. Ma być to osiągnięte poprzez interwencje w ramach 10 priorytetów obejmujących 5 celów polityki. Mając na uwadze trendy europejskie w obszarze „zielonej” i zrównoważonej gospodarki

kluczowym działaniem będzie dalsze wspieranie zbiorowej i indywidualnej mobilności o niskiej lub zerowej emisyjności. Wspierane będą działania związane z priorytetyzacją ruchu pieszego i rowerowego (m.in. rozwój koncepcji „bike&ride”) wraz z niezbędną infrastrukturą, rozwój systemów rowerów publicznych/miejskich oraz infrastrukturą przeznaczoną dla rowerów. Infrastruktura nie tylko jako samoistne drogi rowerowe, ale także elementy jej towarzyszące, czyli: miejsca parkingowe dla rowerów, miejsca postoju i odpoczynku. W celu rozwoju transportu rowerowego na obszarze województwa kujawsko – pomorskiego wspierane będą przede wszystkim działania związane z likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej. Wsparcie uzyskają również działania na obszarach miejskich oraz działania służące połączeniu miast, stanowiących na danym obszarze województwa ośrodek centralny z obszarem funkcjonalnym lub obszarem podmiejskim. W celu skutecznej realizacji tego celu niezbędne jest wspieranie działań informacyjno–promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców oraz władz lokalnych w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efektów podejmowanych interwencji. Działania takie powinny stanowić część projektu oraz przyczynić się do realizacji celu głównego czyli poprawy warunków funkcjonowania ludzi oraz korzystnego wpływu na środowisko naturalne poprzez rozwój transportu niskoemisyjnego. Ponadto wsparciem objęte będą działania przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej w regionie poprzez budowę i rozbudowę dróg dla rowerów z infrastrukturą towarzyszącą, by wykorzystać potencjały turystyczne i krajobrazowe regionu.

Środki finansowe w ramach programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027 (EFdKP) przeznaczone będą na określone cele szczegółowe:

- **Cel szczegółowy 2(viii)** – wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej. Ilość środków na infrastrukturę dla rowerów wynosi 55 736 252 EUR. Wsparcie będzie udzielane przez instrument polityki terytorialnej.
- **Cel szczegółowy 5(i)** – wspieranie zintegrowanego i sprzyjającemu włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich. Ilość środków przeznaczonych na infrastrukturę rowerową wynosi około 8 000 000 EUR. Wsparcie będzie udzielane przez instrument polityki terytorialnej.

Należy dodać, że inwestycje w zakresie infrastruktury rowerowej finansowane są z funduszy unijnych, ale też ze środków własnych Samorządu Województwa, Samorządów Terytorialnych, tj. z poziomu Gmin i Powiatów, a także środków krajowych.

2. Drogi dla rowerów w Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko – Pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ z dnia 21.12.2020 roku. Załącznik do Uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego Nr XXIII/399/20 oraz Regionalnym Planie Transportowym (RPT) na lata 2021-2027.

Opracowana przez samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko–Pomorskiego–Strategia Przyspieszenia 2030+ oraz Regionalny Plan Transportowy dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2027 (RPT) są najważniejszymi dokumentami opracowanymi w celu wyznaczenia kierunków rozwoju województwa kujawsko–pomorskiego na okres do roku 2030, a symboliczny znak plus przy nazwie „Strategia przyspieszenia+” wskazuje, że niektóre działania będą kontynuowane, także po roku 2030. Kierunki rozwoju zawarte w strategii oraz RPT są i będą realizowane przez działania władz województwa, a także inne podmioty zainteresowane jego rozwojem. Jednym z kierunków rozwoju województwa jest rozbudowa infrastruktury drogowej o sieć dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów przy drogach wojewódzkich, bezpośrednio zarządzanych przez Zarząd Województwa przy współudziale samorządów gminnych i powiatowych. Zarząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego w wykazie w wykazie projektów kluczowych dla regionu umieścił, także zadania dotyczące rozwoju sieci dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów na terenie województwa. Formułując konkretne kierunki i cele wyznaczone do zrealizowania w okresie zawartym w „Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko–Pomorskiego – Strategia Przyspieszenia 2030+”.

Należą do nich:

- **Cel operacyjny „45. Infrastruktura transportu”**(4516.Rozwój sieci oraz infrastruktury dróg rowerowych o znaczeniu transportowym). Rozwój sieci dróg rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury technicznej, istotnych dla zaspokojenia potrzeb transportowych lokalnej społeczności związanych z realizacją niezbędnych potrzeb życiowych (dojazd do pracy, szkół, placówek usługowych, urzędów, węzłów przesiadkowych, transportu publicznego, itp.),
- **Cel operacyjny „48. Potencjały endogeniczne”**(4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym). Ogół działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury towarzyszącej do celów turystycznych, jako istotnych dla udostępnienia walorów środowiskowych i kulturowych (potencjały endogeniczne), stanowiące czynnik wzmacniający atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokojenia potrzeb rekreacyjnych lokalnych społeczności,
- **Projekt kluczowy „449. Rozbudowa systemu dróg rowerowych”,**
- **Projekt kluczowy „465. Budowa turystycznych dróg rowerowych”,**

- **Projekt kluczowy „511.** Projekt na rzecz integracji i współpracy wszystkich interesariuszy zainteresowanych rozwojem dróg rowerowych na terenie województwa”.

Strategia rozwoju województwa powinna uwzględniać rozwój infrastruktury rowerowej, aby promować ten środek transportu i rekreacji. Kluczowe elementy to budowa spójności dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym dla, tzw. „niechronionych uczestników ruchu drogowego”, a także integracja z innymi formami transportu, aby uwzględniać w działaniach Samorządu Województwa aspekty związane z turystyką. Elementy kierunkowe dla rozwoju sieci dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów:

- **Planowanie spójnej sieci** (priorytet w działaniu to uwzględnienie połączeń między miastami, gminami i atrakcjami turystycznymi. Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniającego potrzeby rowerzystów. Integracja z istniejącą infrastrukturą drogową i kolejową).
- **Bezpieczeństwo dla „Niechronionych uczestników ruchu drogowego” i innych użytkowników dróg.** (Budowa wydzielonych dróg dla rowerów, z dala od ruchu samochodowego. Zwiększenie widoczności rowerzystów z zakresie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach. Wprowadzanie rozwiązań technicznych poprawiających bezpieczeństwo (np. ronda turbinowe, sygnalizacja świetlna, dedykowana rowerzystom).
- **Komfort i funkcjonalność.** Zapewnienie odpowiedniej szerokości dróg dla rowerów, zgodnej z przepisami prawa budowlanego. Stosowanie nawierzchni wysokiej jakości, dostosowanej do różnych warunków pogodowych. W przypadku realizacji budowy drogi dla rowerów lub drogi dla pieszych i rowerów służących w szczególności celom turystycznym i krajoznawczym, by zapobiec degradacji walorów turystycznych i krajobrazowych można dopuścić inny rodzaj nawierzchni do budowy infrastruktury rowerowej po dokonaniu stosownych uzgodnień z zarządcą terenu. Budowa parkingów rowerowych w strategicznych punktach, np. przy dworcach, centrach miast, atrakcjach turystycznych. Udostępnianie stacji naprawczych i punktów ładowania rowerów elektrycznych.
- **Turystyka rowerowa.** Opracowanie i promocja tras rowerowych o różnym stopniu trudności. Budowa infrastruktury wspierającej turystykę rowerową, np. wiaty, miejsca odpoczynku, punkty informacji turystycznej. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami w celu rozwijania oferty turystycznej dla rowerzystów.
- **Integracja z innymi środkami transportu.** Umożliwienie przewozu rowerów w pociągach i autobusach. Tworzenie parkingów rowerowych typu „parkuj i jedź” przy węzłach komunikacyjnych. Promowanie łączenia podróży rowerem z komunikacją publiczną.
- **Edukacja i promocja.** Organizacja imprez rowerowych, rajdów i festiwali. Prowadzenie kampanii informacyjnych, promujących korzyści płynące z jazdy rowerem. Wspieranie lokalnych inicjatyw rowerowych.

- **Finansowanie.** Pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej środków krajowych. Wykorzystanie potencjału partnerstwa publiczno-prawnego. Monitorowanie kosztów i efektywności inwestycji w infrastrukturę rowerową.

Realizacja tych zadań pozwoli na stworzenie przyjaznej i funkcjonalnej infrastruktury rowerowej, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju turystyki oraz promocji aktywnego trybu życia mieszkańców. Przyczyni się do osiągnięcia efektu pożądanego jakim jest ochrona środowiska naturalnego poprzez ograniczenie emisji substancji szkodliwych, a także zapewni wzrost bezpieczeństwa tzw. „niechronionych uczestników ruchu drogowego”.

3. Programy Regionalne na Rzecz Ochrony Środowiska Naturalnego.

W Województwie Kujawsko–Pomorskim ruch rowerowy odgrywa coraz większą rolę w kontekście ochrony środowiska. Ma to swoje odzwierciedlenie w wojewódzkim programie ochrony powietrza w zakresie ochrony środowiska naturalnego przed hałasem oraz pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 i wszelkich gazów cieplarnianych. Założenia te zostały zawarte w „Wojewódzkim Programie Ochrony Środowiska pod hasłem Dla Województwa Kujawsko - Pomorskiego”, który został przyjęty Uchwałą Nr III/72/24 Sejmiku Województwa z dnia 14 czerwca 2024 r. wraz z uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Rower jest ekologicznym środkiem transportu, który przyczynia się do redukcji emisji spalin i poprawy jakości powietrza. Dlatego wiele samorządów w regionie, łącznie z Samorządem Województwa inwestuje w rozwój infrastruktury rowerowej, budując drogi dla rowerów i drogi dla pieszych i rowerów, promując aktywny tryb życia. Ruch rowerowy bardzo korzystnie wpływa na redukcję emisji szkodliwych substancji do środowiska, w odróżnieniu od pojazdów z silnikami spalinowymi, a tym samym bardzo korzystnie wpływa na jakość powietrza w miastach i całym regionie. Promocja zdrowego trybu życia nie dość, że ma pozytywny wpływ na zdrowie kondycję fizyczną, to dodatkowo powoduje ograniczenie pojazdów, zmniejszenie korków na drogach. Dlatego samorządy obecnie tak chętnie rozmawiają o rowerach i inwestują w infrastrukturę budując nowe drogi rowerowe samodzielnie, a także we współpracy z Samorządem Województwa. Dzięki temu rowery stają się integracyjną częścią komunikacji, a także drobnego transportu. Organizowanie akcji promocyjnych dla komunikacji rowerowej, choćby pod hasłami: „Rowerowy maj, czy też Dzień bez samochodu”, edukacja ekologiczna poczynawszy od osób najmłodszych, mówiąca o korzyściach zdrowotnych i środowiskowych oraz podjęcia kierunku dalszego, intensywnego rozwoju sieci infrastruktury rowerowej pozwoli na osiągnięcie postawionych celów.

PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PUNKTÓW PRZESIADKOWYCH I ZAPLECZA TOWARZYSZĄCO INFRASTRUKTURZE ROWEROWEJ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.

Podejmując działania zmierzające do rozwoju infrastruktury rowerowej należy mieć na uwadze budowę lub modernizację punktów przesiadkowych, aby ułatwić integrację roweru z innymi środkami transportu. Te punkty mają służyć jako miejsca, gdzie rowerzyści mogą bezpiecznie zostawić swój rower i przesiąść się na komunikację publiczną lub inny środek transportu i odwrotnie. Przy tworzeniu punktów przesiadkowych trzeba mieć na uwadze, by zlokalizować je w strategicznych miejscach, takich jak węzły komunikacyjne, dworce, centra miast i będą one wyposażone w stojaki rowerowe, wiaty, a niekiedy również w przechowalnie rowerów, a także w punkty ładowania rowerów elektrycznych oraz punkty służące obsłudze technicznej roweru. Punkty przesiadkowe mają ułatwić korzystanie z roweru jako środka dojazdu do przystanków komunikacji publicznej lub jako uzupełnienie podróży komunikacją miejską. Budowa tras rowerowych z punktami przesiadkowymi ma na celu zachęcenie do korzystania z roweru jako środka w celach turystycznych i rekreacyjnych. Przykłady rozwiązań:

- a. Stojaki rowerowe – zastosowanie różnego rodzaju stojaków, w tym takich, które pozwalają na stabilne zaparkowanie roweru i zabezpieczenie go przed kradzieżą.
- b. Wiaty rowerowe – zadaszone miejsca, gdzie można bezpiecznie zostawić rower, chroniąc go przed działaniem słońca, czy też deszczu.
- c. Przechowalnie rowerów – to zamykane pomieszczenia, gdzie rowerzyści mogą bezpiecznie zostawić swój rower na dłuższy czas.
- d. Punkty ładowania rowerów elektrycznych z możliwością skorzystania z narzędzi umożliwiających doraźną naprawę uszkodzonego roweru.
- e. Informacja i oznakowanie – to dobrze widoczne oznakowanie dróg rowerowych i punktów przesiadkowych, a także tablice informacyjne z mapami tras i rozkładami jazdy komunikacji publicznej. Ważne jest, aby punkty przesiadkowe były dobrze zaplanowane i zlokalizowane w miejscach, gdzie rzeczywiście będą wykorzystane przez rowerzystów.

REKOMENDOWANE KRYTERIA OCENY PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH DOTYCZĄCYCH INFRASTRUKTURY ROWEROWEJ.

Założenia do przygotowania rekomendacji w zakresie kryteriów oceny wniosków o dofinansowanie inwestycji dotyczących dróg dla rowerów (m.in. stworzenie spójnej sieci dróg dla rowerów, łączenie głównych ośrodków miejskich, itp.) opisane w przyjętym na posiedzeniu w dniu 7 czerwca 2023 roku przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokumencie pn. „Raport z realizacji działań w zakresie rozwoju sieci dróg rowerowych w województwie kujawsko-pomorskim”, w ramach projektu pn. „Projekt na rzecz integracji i współpracy wszystkich interesariuszy zainteresowanych rozwojem dróg rowerowych na terenie województwa”, stały się podstawą stworzenia rekomendacji kryteriów do oceny wniosków o dofinansowanie inwestycji w zakresie dróg dla rowerów.

Przyjęto podstawowe kryterium finansowania budowy, przebudowy dróg dla rowerów /dla pieszych i rowerów, jakim jest założenie, że Zarządcy poszczególnych kategorii dróg, tj.: dróg wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz krajowych przebiegających przez teren Województwa Kujawsko-Pomorskiego planowane przez siebie inwestycje związane z infrastrukturą rowerową finansują z własnych środków budżetowych, ewentualnie także z pozyskanych w ramach dofinansowania z Funduszy Europejskich dla Pomorza i Kujaw 2021-2027, innych środków pochodzących z Unii Europejskiej oraz środków pochodzących z budżetu państwa bez udziału środków finansowych pochodzących „sensu stricto” z budżetu Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W przypadku, gdy nastąpi uzasadniona potrzeba współpracy finansowej pomiędzy Zarządem Województwa Kujawsko-Pomorskiego z jednostkami samorządu terytorialnego, czy też Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad przy budowie, rozbudowie infrastruktury rowerowej zastosowanie będą miały zapisy zawarte w opracowanym i przyjętym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dokumencie pn. „Procedura współpracy Województwa z jednostkami samorządu terytorialnego przy rozwoju sieci dróg dla rowerów/ dróg dla pieszych i rowerów na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego” (opracowanie jest dokumentem samoistnym).

„Procedura współpracy Województwa z jednostkami samorządu terytorialnego przy rozwoju sieci dróg rowerowych/pieszorowerowych na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego” ma zastosowanie do inwestycji dotyczących budowy, przebudowy dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w ciągach dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych.

„Procedura współpracy Województwa Kujawsko-Pomorskiego z Jednostkami Samorządu Terytorialnego określa zasady finansowania budowy, przebudowy dróg rowerowych/pieszorowerowych” określając trzy schematy finansowania:

1. **Schemat A (drogi wojewódzkie)** – realizacja zadań przez Województwo (Lidera) przy udziale środków jednostek samorządu terytorialnego (Partnera) – z wyłączeniem procedury drogowa inicjatywa samorządowa.
2. **Schemat B (bez środków zewnętrznych drogi powiatowe i gminne)** – pomoc finansowa z budżetu Województwa dla jednostek samorządu terytorialnego (Lidera).
3. **Schemat C (ze środkami zewnętrznymi drogi wojewódzkie i pozostałe)** – pomoc finansowa z budżetu województwa dla jednostek samorządu terytorialnego (Lidera).

Szczegółowy opis schematów finansowania budowy, przebudowy dróg rowerowych/pieszorowerowych oraz zasady współpracy Województwa zawarte są w dokumencie „Procedura współpracy województwa z jednostkami samorządu terytorialnego przy rozwoju sieci dróg rowerowych/pieszorowerowych na terenie Województwa Kujawsko-Pomorskiego”

Ponadto opracowano następujące rekomendacje w zakresie kryteriów oceny projektów inwestycyjnych dotyczących infrastruktury rowerowej:

- 1) **Droga dla rowerów, czy droga dla pieszych i rowerów umiejscowiona jest w wyznaczonych korytarzach (Załącznik nr 2)**, tj. mapa korytarzy „Kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w województwie kujawsko – pomorskim oraz (Załącznik nr 3), tj. Wykaz korytarzy wyznaczonych dla inwestycji w zakresie infrastruktury rowerowej. (Stan aktualny na dzień 31 grudnia 2024 rok) i łączy się z powstałymi wcześniej drogami dla rowerów, (tzw. „wypełnianie luk”), lub w przypadku etapowania inwestycji, jeśli nie tworzą fizycznych powiązań z istniejącymi już drogami dla rowerów – wpisuje się w powstałe „luki” lub;
- 2) **Droga umiejscowiona jest w obrębie granic miasta,**
- 3) **Droga doprowadza ruch rowerowy do miejscowości w następujący sposób:**
  - Znajduje się w odległości do 8 km od granicy miasta (licząc od granicy, zgodnie z lokalizacją znaków drogowych E–17a/E–18a). Ocena oznakowania zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu dla danego terenu miejskiego.
  - Znajduje się w odległości do 8 km od budynku siedziby gminy wiejskiej, pod warunkiem, że powiązana jest już z istniejącą drogą dla rowerów lub planowaną do realizacji⁵ drogą dla rowerów, drogą dla pieszych i rowerów lub w przypadku braku powiązania - łączy się bezpośrednio z siedzibą gminy.

---

⁵ Droga planowana do realizacji – należy rozumieć drogę rowerową, która posiada potwierdzenie jej realizacji poprzez:

- jej wybór do dofinansowania w ramach danego programu, lub

4) Nawierzchnia drogi powinna być:

a) bitumiczna,

b) inna w szczególnych przypadkach:

- na podstawie warunków wydanych przez zarządcę terenu np. PGL Lasy Państwowe (z uwagi na specyfikę terenów leśnych PGL Lasy Państwowe mogą wyrazić zgodę na przejście infrastrukturą rowerową przez tereny leśne tylko przy użyciu materiałów naturalnych użytych do jej budowy), lub
- na podstawie warunków wydanych przez gestorów sieci (np. z uwagi na skumulowanie infrastruktury technicznej w gruncie dopuszcza się użycie do budowy infrastruktury rowerowej kostki betonowej z uwagi na łatwość jej zdjęcia i ponownego ułożenia podczas napraw awarii urządzeń znajdujących się pod drogą dla rowerów, drogą dla pieszych i rowerów), lub
- zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach.

Powyższe kryteria sformułowane zostały przy uwzględnieniu następujących, nadrzędnych zasad, określających założenia polityki Zarządu Województwa wobec rozwoju infrastruktury rowerowej w Województwie Kujawsko-Pomorskim:

- połączenie w jednolite ciągi komunikacyjne, w wyznaczonych korytarzach już istniejących odcinków dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, zgodnie z załącznikiem nr 3 do dokumentu „Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w województwie kujawsko - pomorskim”,
- tworzenie jednolitych ciągów komunikacyjnych dla rowerzystów pod kątem zapewnienia ich bezpieczeństwa jako uczestników ruchu drogowego,
- połączenie drogami dla rowerów najbardziej atrakcyjnych miejscowości turystycznych i rekreacyjnych, zabytkowych z miastami, w tym z głównymi ośrodkami miejskimi w województwie (tzw. „miasta prezydenckie”, siedziby gmin, powiatów),
- równomierne planowanie inwestycji w infrastrukturę rowerową, by zapewnić bezpieczną komunikację rowerową z północy na południe i ze wschodu na zachód województwa,
- mając na uwadze trendy europejskie w obszarze ochrony środowiska naturalnego, rozbudowę sieci dróg dla rowerów należy objąć tereny, gdzie znajdują się parki krajobrazowe i rezerваты przyrody,

---

- uzyskanie promesy na jej dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i ogłoszony przetarg na wykonanie robót budowlanych na jej wykonanie, lub

- podpisaną umowę z wykonawcą robót budowlanych na jej wykonanie.

Na moment podpisania umowy o dofinansowanie projektu wymagane będzie potwierdzenie podpisania umowy z wykonawcą na wykonanie robót budowlanych dotyczących budowy (przebudowy) planowanej drogi rowerowej.

- rozbudowa sieci dróg dla rowerów w obrębach aglomeracji miejskich celem ograniczenia emisji spalin do środowiska(w ramach gospodarki niskoemisyjnej lub bezemisyjnej) oraz w celu rozładowywania powstających korków z uwagi na bardzo dużą ilość pojazdów na drogach,
- planowanie i budowa infrastruktury rowerowej w ciągach "Wiślanej Trasy Rowerowej", EuroVelo 2 i 9" oraz szlaków turystycznych, tj. „Szlak Piastowski”, „Szlak Kopernikowski”, Droga św. Jakuba” (Camino Polaco)",
- realizacja zadań związanych z rozbudową infrastruktury rowerowej we współpracy i korelacji samorządów na każdym szczeblu funkcjonowania administracji publicznej.

Należy ponadto oczekiwać, że realizowane drogi spełniać będą odpowiednie warunki techniczne – będą zgodne z wytycznymi rekomendowanymi przez Ministra Infrastruktury, dotyczącymi dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów, przeznaczonych do stosowania na każdym etapie cyklu „życia” drogi, tj. planowania, projektowania, wykonywania robót budowlanych (remont, budowa, przebudowa, odbudowa i rozbiórka), a także utrzymania infrastruktury rowerowej.

PODSUMOWANIE

„Kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową w województwie kujawsko- pomorskim” określają ideę kompleksowego planowania sieci dróg dla rowerów oraz spójną koncepcję ich budowy, wskazaną w przedmiotowym dokumencie, z uwzględnieniem bezpieczeństwa, dostępności oraz integrację z innymi formami transportu. Rozwój infrastruktury rowerowej jest niezbędny dla poprawy jakości życia mieszkańców województwa, promowania zdrowego trybu życia oraz zmniejszenia negatywnego wpływu uczestników ruchu drogowego na środowisko poprzez ograniczenie ilości pojazdów o napędzie spalinowym na drogach, a tym samym ograniczenia emisji spalin do środowiska. Kompleksowe podejście do przygotowania i realizacji tych inwestycji zapewni ciągłość i spójność sieci dróg dla rowerów na terenie województwa i efektywne ich wykorzystanie. Bezpieczeństwo i dostępność do infrastruktury rowerowej zachęca do korzystania z rowerów zarówno na co dzień, jak i w celach turystyczno-rekreacyjnych. Integracja transportu rowerowego z innymi środkami transportu podniesie atrakcyjność roweru jako elementu systemu mobilności miejskiej i pozamiejskiej. W związku z powyższym kierunkowe zasady przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową mają kluczowe znaczenie dla efektywnego, bezpiecznego i zrównoważonego rozwoju infrastruktury rowerowej w Województwie Kujawsko - Pomorskim.

Właściwe planowanie, projektowanie techniczne, budowa i wykorzystanie wszystkich dostępnych źródeł finansowania to szansa na przyspieszenie inwestycji w zakresie budowy infrastruktury rowerowej. Planując działania w tym zakresie,

Samorząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego zamierza połączyć ze sobą oraz największymi miastami regionu najbardziej atrakcyjne miejscowości turystyczne. Celem jest także połączenie ze sobą infrastrukturą rowerową 5 miast prezydenckich. Władze województwa chcą umożliwić bezpieczny przejazd przez zarządzany przez siebie region drogami rowerowymi i drogami o bardzo małym natężeniu ruchu innych pojazdów niż rowery z północy na południe oraz z zachodu na wschód województwa kujawsko–pomorskiego. Przedsięwzięcie jest możliwe do wykonania tylko we współpracy i kooperacji z samorządami powiatowymi i gminnymi. To samorządy lokalne mają być liderami projektów mających na celu zrealizowanie przedsięwzięcia jakim jest stworzenie infrastruktury rowerowej w opisywanym zakresie. W tym celu podjęta została przez Zarząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego decyzja, aby środki finansowe jakimi dysponuje województwo przekazać w ramach Funduszy Europejskich dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027 przede wszystkim samorządom lokalnym w ramach instrumentu polityki terytorialnej, jako liderom przy realizacji projektów związanych z infrastrukturą rowerową. Nie wykluczając jednakże możliwości realizacji dróg dla rowerów i dróg dla pieszych i rowerów w innej formie. Niniejszy dokument – m.in. poprzez przedstawienie kierunkowych zasad przygotowania inwestycji związanych z infrastrukturą rowerową, rekomendacji w zakresie kryteriów wyboru projektów dotyczących infrastruktury rowerowej oraz zaktualizowanego wykazu korytarzy infrastruktury rowerowej, istotnych dla spójności województwa ma na celu zaprezentować stanowisko Województwa Kujawsko–Pomorskiego w tym temacie. Należy jednak pamiętać, że ostateczna decyzja w zakresie określenia końcowych kryteriów wyboru projektów dotyczących budowy infrastruktury rowerowej przez potencjalnych beneficjentów to zadanie m.in. Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027.

ZAŁĄCZNIKI:

Załącznik nr 1 – Mapa – plan rozwoju sieci dróg dla rowerów na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego (stan na dzień 16 czerwca 2023 rok – poprzedzający obecną aktualizację).

Załącznik nr 2 – Mapa – plan rozwoju sieci dróg dla rowerów na terenie Województwa Kujawsko – Pomorskiego (stan na dzień 31 grudnia 2024 roku – po wykonanej aktualizacji, z wrysowanymi odcinkami dróg rowerowych i pieszko-rowerowych, które zostały już wybudowane przy drogach wszystkich kategorii).

Załącznik nr 3 – Wykaz korytarzy wyznaczonych dla inwestycji w zakresie infrastruktury rowerowej.

Załącznik nr 4 – Wykaz dróg dla rowerów zidentyfikowanych do budowy infrastruktury rowerowej przez Zarząd Województwa Kujawsko–Pomorskiego.